

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Historia Resurrectionis Christi Secundum Matthæum Explicata, Et Harmonice Cum Narrationibus Reliquorum Evangelistarum Collata ...

Varios Sermones Jesu E Mortuis Resuscitati, In Galilæa Atque Bethaniæ
Cum Suis Habitibus, Exhibentem ... In Lucem Edita, Consuetoque Academico
Examini Anno MDCCXXXV. Die XVII. Mensis Junii

**Rusmeyer, Michael Christian Rusmeyer, Michael Christian
Gryphiswaldia, [MDCCXXXV?]**

§. I.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9466

PRAEFAMEN.

Lteram nunc, Benevole Lector, Partis Posterioris Sectionem Historiæ Resurrectionis Christi, secundum Matthæum explicatæ, & harmonice cum Narrationibus reliquorum Evangelistarum collatæ, tibi exhibeo, atque sic labori huic finem impono. Neque tamen hic mihi subsistendum esse duco, sed in dulcissima hac de facta Jesu nostri resurrectione meditatione ulteriorem progressum facere cogito, quam primum per alia negotia opusculum, quod meditor, aggredi licuerit. Tu interea vale & fave.

§. I.

IN Sectione prima Partis posterioris Sermones, quos Christus cum suis contulit Hierosolymis, egimus. Nunc quoque audiemus, quid in Galilæa cum iis locutus sit. Ad mare prope Tiberiadem (a) audimus eum, e frustra piscantibus discipulis, quærere: (b) *filioli, nonne quid edulii habetis?* (c) Statim pergit loqui: *Jacite ad dexteram partes navis rete, & invenietis.* (d) Postquam in terram accesserant discipuli, mandat iis: *Afferte de pisciculis, quos captastis.*

A

Et

Et deinceps: *agite, prandete.* (e) Post prandium cum PETRO locutus: *Simon Jona, inquit, amas me plus illis?* (f) Quo respondente: *Utique Domine, tu nosti, quod diligam te;* (g) mandat ei: *Pasce agnos meos.* (h) Paulo post (i) iterum secunda vice dicit ei: *Simon Jona, amas me?* (k) Et Petrus respondet iisdem, ut ante, verbis, iterumque mandatum accipit: *Pasce oves meas.* Verum & tertia vice dicit Jesus: *Simon Jona, diligis me?* (l) Et Petrus, licet contristatus, quod tertio interroget eum, confidenter tamen respondet: *Domine tu omnia nosti; tu cognoscis quod diligam te.* (m) Atque sic denuo mandat ei Jesus: *Pasce oves meas.* (n) Simul vero addit: *Amen, amen,* (o) *dico tibi, cum esses junior, cingebas te ipsum, & ambulabas, quo volebas; quando vero senesces, extends manus tuas, & alius te cinget, & duceris, quo non vis.* (p) Quod cum diceret, abiens Petro dicit: *Sequere me.* (q) Sequens vero hic cum interrogat in via, quid futurum sit de Johanne, responsum accipit: *Si eum volo manere usque dum venio, quid ad te? Tu sequere me.* (r)

(a) Vid. Dissert. prior. §. VI.

(b) Joh. XXI. 1. sqq.

(c) Vid. Dissert. pr. §. VI. (c) pag. 46. sqq. Uti hic suaviter suos compellat *παῖδια*, ita Joh. XIII. 33. legimus *τεκνία*.

(d) Admirati sumus in P. pr. l. c. miram discipulorum mansuetudinem, quod dicto obedientes fuerint homini ignoto. Unde vero ista mansuetudo? Præter id quod a Spiritu S. per fidem habebant, forte naturaliter quoque hic aliquid fecit defatigatio virium, qua domiti quasi, libenter ad quem visum

tum

tum fuerunt parati, si forte aliquid piscium prendere possent, nec labores nocturnos frustra omnino impendissent.

(e) Ut patrem familias Dominus hic se gerit, jubens quid edendum & quando prandendum sit, ut eundem se viderent discipuli post resurrectionem, quem habuerant ante mortem. Quo factum etiam est, ut tam familiariter eo uterentur, omni metu prorsus proscripto, neque quisquam inter omnes esset, qui dubitaret de vera Domini presentia. Cæterum de voce ἀειψίας dubium movet CHR. STOCKIUS ad N. T. h. l. an de prandio accipiendum sit, an de cibo matutino. Quod nobis perinde esse potest.

(f) Facile novimus, quod interrogandi occasionem sumferit Christus ex illa Petri alacritate, qua medias per aquas forciis antevertens ad ipsum penetraverat. Ut igitur in amore animum ejus confirmaret, contra lapsum muniret, & ad mortem futuram præpararet, quæstionibus hisce eum exercet.

(g) Duplex sensus ex hoc Petri responso elici potest. Si verba posteriora attendimus, sensus est, eum non quidem aliis se præferre, sed tamen certo respondere posse, quod utique Dominum diligit. Et hac ratione scite AUGUSTINUS: *Sufficit ei, testimonium perhibere cordi suo, noluit iudex esse cordis alieni.* Si hæremus in particula *vai, profecto, utique,* dicendum erit, Petrum non dubitasse affirmare, quod omnino Christum plus diligit, quam alii. Posterius hoc placet BEZÆ: Neque talis responso a mente Petri abludit, quam alias in eo deprehendimus. Vid. Matth. XXVI. 33. Verum ad saniora redierat Petrus, per lapsum dejectus a sublimitatibus suis naturalibus. Præferenda igitur est sententia prior, quæ etiam satis fundata est in responso illo: *Tu nosti, quod diligam te.* Alias enim dicendum ei fuisset: *Tu nosti, quod diligam te plus hisce.*

(h) Occasione istiusmodi piscatus, qualem hic habemus, Christus Petro promissionem dederat, quod vivos capturus sit homines, Luc. V. 10. Ne igitur lapsu suo hac apostolatus

gratia excidisse, ut reverti ad eam non liceret, videretur vel sibi, vel aliis, restituit Dominus ei hanc potestatem, præsentibus sex testibus. Primo per lærum angelorum nuntium animum ei reddiderat, Marc. XVI. 7. quem jam ante mortem ad poenitentiam excitaverat, Luc. XXII. 61. Postea tanquam ovem errantem in sinum receperat, Luc. XXIV. 34. Nunc quoque restituit auctoritatem apostolatus, ut inter omnes constaret, eum a Domino non esse rejectum. Admiranda vero est singularis illa *Φιλανθρωπία* & ad fauciatum in conscientia accommodatio, qua eodem modo & occasione restituit, quibus ante illud contulerat.

(i) Ita puto, negotium hoc peractum esse, ut nimirum non continuo repetierit quæstionem sapientissimus Jesus, sed mora quadam interposita redierit ad id, quod modo interrogaverat. Ita enim majori cum efficacia Petri animus excitari poterat. Ita etiam Petrus abnegationem per intervalla repetierat.

(k) Ut amor Petri radices agat repetit priorem quæstionem. Amabat Christum ante satis impense, ita ut vel mortem cum ipso subire veller: nondum vero ita radicatus erat amor, ut persecutionum procellis cedere necesse non haberet. Ne igitur, si de futuro persecutiones ipsum invaderent, iis ferendis iterum impar esset, hoc modo Christus eum præmunuit. Cæterum videmus, Christum velle, ut pastores, quos constituit, amore in ipsum ducti pascant oves. Conf. Matth. VII. 22. 23. Quod si satis attenderemus, die noctuque in id incumberemus, ut amore Christi repleremur.

(l) Ter Christum abnegaverat, ter Christus interrogat. Si recte amasset, nunquam abnegasset. Quare vero *Simonem* *Jona* semper vocat, cui nomen *Petri* imposuerat? Matth. XVI. 18. Si quid causæ hic subest, quod non absolute dixerim, Petrum dicere noluit, nisi ante amorem suum satis declarasset.

(m) Ita jam de suo erga Christum amore convictus est, ut secure ad omniscientiam Christi provocet. Ea genuina fidei indoles est, ut certa sit de se ipsa & de efficacia sua. E-
qui-

quidem contristatur Petrus, quod tertia jam vice Christus interrogat; attamen consistit in hac tentatione. Si quæras, unde hæc tristitia originem suam duxerit, nihil certi hac de re statuere licet. Oriri enim potuit ex formidine, quod sciret Jesus, se non omnino diligi a Petro, Vid. Matth. XXVI. 34. Adscribi etiam potest pudori, ex reminiscencia factæ trimæ abnegationis. Nec absurdum erit, si causas has jungas.

(n) Primo loco dicit Jesus: pasce *agnos* meos; secunda vero & tertia vice: pasce *oves* meas. Si quis existimet, distinctos esse agnos ab ovibus, ex vocibus diversis certam assertionis suæ rationem petere non potest. Variat enim Christus verba pro lubitu. Dicit *φιλεῖν*, quod modo dixerat *ἀγαπᾶν*, item *ποιμαίνειν*, quod modo *βόσκειν*. Ita etiam dicit *προβάτα*, quæ modo dixerat *ἀρνία*. In re ipsa tamen differentia est. Vid. Esa. XL. 11. An vero Christus hoc loco ad differentiam illam attenderit, non dixerim. Etenim per tenerimum amorem *ἀρνία* dicere potuit, quæ alioquin ovium nomine appellat, uti supra *παιδιά* vocabat barbatos suos discipulos.

(o) Asseveratio Christo familiaris. Vid. Jo. GE. WEBERI Commentat. Exegetico-Theol. in *Amen* Evangelicum, quæ anno proxime elapso Jenæ prodiit.

(p) Recte observat H. GROTIUS, respicere hæc ad antecedentia, & quidem ad id, quod *superariam cinctus venerat*, ex navi egressus per aquas in terram transferat, rete piscibus supra modum impletum attraxerat. Quæ actiones omnes sunt juvenis robusti, consiliis & factis prompti. Occasionem igitur arripit ex his Christus, ut Petro significet, qua morte olim prædicaturus sit DEUM, simulque causam exponit, quare ter repetiverit quæstionem, an amet se. Nimirum, quæ forte in hac juventute sua propter Christi nomen facile perferret, ea in senectute non æque facile perferre poterat. Confortandus igitur erat Simonis animus in futuram mortem ignominiosam, & præcipue amor erga Christum, qui quascunque ignominias, opprobria, verbera, vulnera, mortis amaritudinem, facile vincit, ita erat suscitandus & inflammandus, ut nullis

torrentibus, nullis fluviis extinguī posset. Vid. Cant. VIII. 6. 7. Quæ si observamus, facile liquet, ἢ hic esse significationis indefinitæ; neque enim nunc grandævus erat Petrus, sed virili robore instructus, uti ex dictis constat. Sed quæritur, an circumscriptione ista, quod *extensurus sit manus*, quodve *alius eum cincturus* sit, certum mortis genus a Christo significetur, an vero in genere tantum magnus noster Propheta hoc modo mortem prædicat Petro? Mihi fere dubium non est, quod ad certum mortis genus respiciat, quia expresse interpretationem interponit JOHANNES, quod significarit Jesus, *πάλω θανάτω* DEum glorificaturus sit. Quod enim dicitur, Sacrum scriptorem hoc modo tantum innuisse, moriturum Petrum morte *violenta & cruciabili*, mihi non sufficit, quia id jam per verbum *δόξασι* exprimitur. Martyres enim omnes violenta morte, quam patiuntur, DEum glorificant. Accedit, *extensionem manuum*, utut applicari possit ad captivos, qui *vinciuntur*, vid. Act. XXI. II. ac inviti manus extendere coguntur, potiori tamen jure prædicari de iis, qui ad crucem manus extendunt. In eo etiam, quod Christus Petrum *sequi* se jubet, symbolum crucis latere videtur, quippe quo innuere potuit, eum sequi se debere ad crucis supplicium. Nec contemnenda est GROTII observatio, qui rationem quærit in verbis *ὄπις ἔθελεις*, *quo nollis*, hoc sensu: *agent te quo nollis, id est in malam crucem*. Ponderus huic rationi Grotianæ accedit, si cogites, esse id ipsum, quod Petrus in passione Christi declaraverat per abnegationem, scilicet nolle se trahi cum Christo in crucem. Sensus autem verborum *ὄπις ἔθελεις*, si Christus Petri abnegationem respicit, hic est: *Duceris quo non vis*, per eam declarationem, quam nuper dedisti cum me vinctum in manibus hostium, & ad crucem destinatum, conspiceres. Quæri etiam hac occasione solet, an Petrus Romæ crucis supplicium subierit? Sed nolumus ad ambages declinare. Si placet paucis accipere quid de commemoratione Petri, fueritne Romæ, statuamus, vide is *Historische Grundlegung* pag. 979. sq.

(q) Se-

(q) Secutus igitur est Petrus Christum, a ripa maris abeuntem. Quorsum vero ivit Christus? Quonam in loco mansit? Qua ratione Petrum & Johannem a se iterum dimisit? Quid vel cum duobus illis, vel cum solo Petro locutus est? Num forte Petro aliquid imaginis crucis perpetiendæ ostendit? Verum de hisce omnibus nihil ad posteros transmitti voluit divina providentia. Quid igitur ad nos? In iis, quæ scripta sunt, adquiescimus. Si Jesum amamus & sequimur, habemus omnia, licet nesciamus multa.

(r) Johannes, quoad licebat, indefessus lateri Christi adhærebat, & ab eo divelli se non patiebatur, vel sub ipso crucis patibulo. Itaque etiam nunc, licet ad sequendum a Christo non invitaretur, sequebatur tamen amore ductus. Petrus igitur, de amore Johannis erga Jesum satis persuasus, cogitans forte, si amantium fors sit pati cum Christo, eum præ aliis mortem pro gloria Dei subire debere, quærit ex Christo, quid de eo futurum sit? annon & huic significare velit, quid crucis ei paratum sit? Tum Jesus respondet: *Si eum volo manere usque dum venio, quid ad te? tu sequere me.* Vult igitur Christus, Petrum non esse debere ἀλλοτριεπίσκοπον, Vid. 1. Petr. IV. 15. & Conf. 1. Tim. V. 13. sed in ea, quæ sibi mandantur, intentum: posse enim ei perinde esse, si violenta morte adeo non abripiatur, ut perpetuo usque ad adventum suum in vivis maneat. Licet vero non dicat, eum eo usque superstitem fore, videtur tamen obscure significare, eum morte violenta non moriturum. Qua vero morte, quave ætate Johannes mortuus sit, de eo judicare nostri nunc officii non est.

§. II.

Auditis, quæ in litore maris locutus est Jesus cum suis, nunc quoque quid in monte Galileæ dixerit ex relatione ΜΑΤΤΗΑΙ percipiemus. (a) Ita vero ille: (b) Et accedens JESUS locutus est cum illis, dicens: (c)

Data